

آبگرمکن، یخچال، فریزر، اجاق گاز و اشیای بلند و بسیار سنگین باید با بست یا تسمه‌های مناسب به کف و دیوار منزل محکم شوند.

مخاطرات محیط زندگی خودتان را بشناسید

در مورد مخاطرات محیط زندگی خود باید آگاهی لازم را کسب کنید. همچنین باید درباره خطراتی که ممکن است این مخاطرات برای شما ایجاد کند، اطلاعاتی به دست آورید؛ به علاوه باید بدانید که برنامه جامعه شما برای هشدار و تخلیه اضطراری چیست. می‌توانید از مسئولان محلی (مثلا کارشناسان جمعیت هلال احمر) درباره هر کدام از مخاطرات احتمالی محیط زندگی‌تان، پرس‌وجو کنید؛ مخاطراتی مانند زمین‌لرزه، رانش زمین و گل‌ولای، آتشفشان، سونامی، سیل، طوفان دریایی، طوفان شن، خشکسالی، گرمای شدید، آتش‌سوزی در طبیعت، بهمین، زمستان سخت و شدید، طوفان تندی و رعد و برق، تورنادو، حوادث جاده‌ای، آتش‌سوزی خانگی، ریزگردها و آلودگی هوا، مخاطرات ناشی از مواد خطرناک، تخریب سد، مخاطرات ناشی از نیروگاه‌های هسته‌ای، انفجارهای هسته‌ای، انتشار مواد آبیوکتیو، انفجار تروریستی، تهدیدات شیمیایی و تهدیدات بیولوژیک.

ترفندهایی برای روبه‌رو شدن با رانش زمین و گل‌ولای

زمین یا روی خیابان‌ها و پیاده‌روها، شکستگی در لوله‌های زیرزمینی آب و فاضلاب، برآمدگی زمین در پایین دست نواحی شیبدار، ظهور چشمه‌های آب در نقاط جدید، کج‌شدگی یا جابه‌جایی دیوارها، تیرک‌های برق و تلفن و درختان.

شنیدن صدایی که هر لحظه شدت آن رو به افزایش است (دال بر قریب‌الوقوع بودن رانش). تغییر شیب در یک جهت و احساس آن هنگام راه رفتن روی زمین.

شنیدن صداهای غیرمعمول (نظیر شکسته شدن درختان، به هم خوردن تخته‌سنگ‌ها) که حکایت از حرکت گل‌ولای دارد.

ریزش سنگ و خاک و سایر علائم مشابه احتمالی حاکمی از حرکت گل‌ولای هنگام رانندگی است. تپه‌های خاکی کنار جاده‌های سریع‌الجار رانش می‌شود. بعد از رانش زمین یا حرکت گل‌ولای چه باید کرد؟

کماکان باید از ناحیه دچار رانش دور شوید، زیرا احتمال رانش مجدد وجود دارد.

باید از دور نگاه کرد و دید که آیا افرادی در جریان رانش دچار آسیب شده یا در آن گیر افتاده‌اند. نیروهای امدادی را باید برای نجات آنان راهنمایی کرد.

باید مراقب خطرات دیگر از جمله شکستگی خطوط برق و لوله‌های گاز، آب و فاضلاب و نیز آسیب دیدگی جاده‌ها و ریل راه‌آهن بود.

بهتر است نواحی دچار رانش هر چه زودتر درختکاری مجدد شود، زیرا زمینه بروز سیل‌های برق‌آسا و رانش‌های دیگر در آینده نزدیک وجود دارد.

باید با فردی کارشناس در مورد خطر وقوع رانش زمین مشورت کرد و در صورت لزوم، اقدامات اصلاحی را برای تقلیل میزان خطر در دستور کار قرار داد.

پیدایش ترک خوردگی جدید در گچ، کاشی، دیوار یا فونداسیون ساختمان. جداسختگی دیوارها، راه‌پله‌ها و پلکان‌های خارجی از بقیه ساختمان. پیدایش تدریجی ترک خوردگی‌های عرضی روی

علامت هشدار در وقوع رانش زمین تغییر در چشم‌اندازهای محل سکونت نظیر تغییر مسیر روان‌آب‌ها (مخصوصا در محل تلاقی آنها)، رانش‌های کوچک و کج‌شدن تدریجی درختان. گیر کردن در و پنجره‌ها برای اولین بار.

با استفاده از لوله‌های قابل انعطاف در سیستم لوله‌کشی آب و گاز محل سکونت یا کار، می‌توان میزان خطرات را به حداقل رساند. لوله‌های اتصالات قابل انعطاف در برابر شکستگی مقاومت بیشتری دارد.

شهروند رانش زمین در اغلب نقاط ایران روی می‌دهد. در جریان این واقعه توده‌های سنگ، سطح زمین و گل‌ولای به علت وجود شیب حرکت می‌کند. رانش می‌تواند کوچک، بزرگ، کند یا تند باشد. طوفان، زمین‌لرزه، فوران آتشفشان، آتش‌سوزی و دخالت‌های انسان، روند رانش زمین را تسریع می‌کند. حرکت گل‌ولای خود را به صورت رودخانه‌ای از خاک، سنگ و سایر مواد آغشته به آب نشان می‌دهد و این زمانی است که به علت باران سنگین یا ذوب شدن سریع برف، مقدار زیادی آب روی سطح زمین جمع می‌شود و آن را به صورت رودخانه‌ای از گل‌ولای یا «لجن» در می‌آورد. این مواد سریع‌ا به جریان افتاده و نظیر بهمین بدون هیچ‌اخطار یا هشدارتی تا چندین کیلومتر از نقطه شروع خود دور می‌شود. حجم این مواد هر لحظه افزایش می‌یابد، زیرا هر آن چه در مسیر قرار دارد نیز (از جمله درختان، تخته‌سنگ‌ها، خودروها و...) با این حرکت همراه خواهد شد. رانش زمین ممکن است حاصل استفاده غیراصولی از زمین در نقاط کوهستانی، دره‌ها و نواحی ساحلی نیز باشد. با بهره‌برداری اصولی از زمین، مطالعات کارشناسی و طراحی مناسب می‌توان از بروز بسیاری از موارد رانش زمین و حرکت گل‌ولای ممانعت کرد.

اقدامات حفاظتی و مراقبتی قبل از وقوع رانش زمین و حرکت گل‌ولای

از ساخت‌وساز در نواحی شیبدار، در مجاورت لبه کوه‌ها و در نزدیکی دره‌ها و آب‌روها خودداری شود. موقعیت محل سکونت از نظر وقوع رانش بررسی شود.

با توجه به نتیجه این بررسی و براساس مشورت با کارشناس، اقدامات اصلاحی در دستور کار قرار گیرد.

تخلیه اضطراری در هنگام بروز بحران

به‌عرضه‌بنزین نیستند. طوری برنامه‌ریزی شود که به‌ازای هر خانواده فقط از یک خودرو شخصی استفاده شود تا بار ترافیک سنگین نشده و تخلیه با تأخیر مواجه نشود.

افراد که خودروی شخصی ندارند، با مسئولان یا دوستان خود برنامه‌ای برای تخلیه‌تدارک‌ببینند.

همواره از طریق یک رادیوی دستی اوضاع پیگیری و دستورات مقامات مسئول در مورد نحوه ترک محل کار یا سکونت رعایت شود.

در صورت الزام به ترک فوری محل سکونت، بهتر است تمام اعضای خانواده همدیگر را پیدا کرده و باهم محل سکونت را ترک کنند.

افراد بهتر است هر چه زودتر محل سکونت یا کار خود را ترک کنند تا گرفتار وضع جوی نامناسب نشوند.

بهتر است محل کار یا سکونت از راه‌های معمول ترک شده و از راه‌های میانبر استفاده نشود، چون ممکن است مسدود باشند.

از وضع جاده‌ها و پل‌ها اطلاع پیدا کرده و از مناطق سیل‌زده دوری شود.

از خطوط فراتر رفته برق دوری شود.

اگر فرصت باشد، لازم است کیف نجات خانواده را به همراه خود برد.

بهتر است لباس و کفش‌های مناسب نظیر پیراهن آستین‌دار و کلاه، پوشیده‌شود.

قبل از ترک محل سکونت بهتر است درها و پنجره‌ها را مسدود کرده، وسایل برقی از برق کشیده شوند (مثلا تلویزیون، مایکروویو) اما فریزر و یخچال از برق کشیده نشود مگر آن که خطر سیل وجود داشته باشد.

بهتر است دیگران بدانند که به کجای می‌روید. دیگران را از مقصد خود مطلع کنید.

اگر هنگام بحران، ترک محل سکونت یا کار ضرورت پیدا کند، مسئولان از طریق رسانه‌های جمعی موضوع را به اطلاع عموم می‌رسانند. در چنین وضعی از سایر سیستم‌های هشدار (نظیر اعلام از طریق بلندگو یا تماس تلفنی) نیز استفاده می‌شود. گاهی اوقات نیز شرایطی به وجود می‌آید که عده‌ای از شهروندان احساس خطر می‌کنند. در چنین شرایطی باید محل سکونت یا کار خود را ترک کنند.

فرصت زمانی ترک محل کار یا کار به نوع بحران بستگی دارد. اگر بحران ناشی از شرایط جوی (نظیر وقوع طوفان دریایی) باشد، از آنجا که می‌توان خط سیر آن را پیش‌بینی کرد، حدود یک یا دو روز فرصت برای تخلیه وجود دارد. اما اغلب حوادث محالی به مردم نمی‌دهند تا ضروری‌ترین امکانات را نیز فراهم آورند.

به‌همین دلیل برنامه‌ریزی و آمادگی برای برخورد با چنین شرایطی لازم است. موارد ترک محل کار یا سکونت شایع‌تر از آن است که اغلب مردم تصور می‌کنند. در جوامع صنعتی هر ساله صدها بار حوادث ناشی از حمل‌ونقل و تولید روی می‌دهند. در چنین حوادثی مواد خطرناکی در محیط منتشر شده و مردم را ناچار از ترک محل سکونت یا کار می‌کنند.

در کشور ما نیز حوادث طبیعی و تکنولوژیک به کرات اتفاق افتاده و در آینده نیز روی خواهد داد. بنابراین بهتر است افراد با راه‌های ترک محل کار و سکونت خود در مواقع بروز بحران آشنایی داشته باشند. هر فرد می‌تواند این راه‌ها را روی نقشه‌ای ترسیم تا به هنگام ضرورت از آن استفاده کند.

توصیه‌های لازم به هنگام ترک محل

اگر احتمال ترک محل کار یا سکونت مطرح باشد، بهتر است باک خودرو پر از بنزین باشد، زیرا پمپ بنزین‌ها در چنین مواقعی به علت قطع برق قادر

در برابر حوادث چراباید آماده‌باشید؟

آمادگی عمومی در برابر حوادث و بلایا دو فایده مهم دارد: موجب کاهش ترس و اضطراب و نیز کاهش خسارات ناشی از سوانح می‌شود. جامعه، خانواده و شهروندان باید بدانند که هنگام وقوع آتش‌سوزی چه باید بکنند و هنگام وقوع طوفان، زلزله یا سیل به کجا پناه ببرند. مردم باید آماده باشند تا به هنگام ضرورت خانه‌های خود را ترک کنند و در پناهگاه‌های عمومی استقرار یابند؛ در چنین اوضاعی شهروندان باید بدانند که چگونه نیازهای اولیه پزشکی خود را تأمین کنند. مردم با انجام اقداماتی می‌توانند دامنه خسارات ناشی از سوانح را کاهش داده (از جمله ساخت سیل‌بند، ارتفاع‌دادن به خانه‌های مسکونی یا جابه‌جایی محل سکونت از مسیر خطر و محکم کردن وسایلی که در جریان زمین‌لرزه احتمال سقوط آنها می‌رود) یا به‌طور کلی خود را از گزند خطر دور نگه دارند.

چرا آمادگی ضرورت دارد؟

حوادث و بلایا سالیانه جان صدها هزار نفر را می‌گیرد. هر یک از حوادث و بلایا برای شهروندان و امکانات جامعه می‌تواند عواقب طولانی‌مدتی به همراه داشته باشد. اگر در جامعه حادثه یا بلایی روی بدهد، دولت و سازمان‌های امداد رسان اقدام به ارایه کمک خواهند کرد اما شهروندان نیز خود باید آماده باشند. امداد رسانان بلافاصله در محل وقوع سانحه حضور پیدا نخواهند کرد و گاهی ممکن است در جایی دیگر سرگرم امداد رسانی باشند.

